

Posudek oponenta bakalářské práce

Katarína PETRIŠČÁKOVÁ: Pohřebiská v Stodůlkách, Butoviciach a Jinoniciach a ich výpoved' o myslení a obyčajoch komunity únětickej . kultúry v mikroregióne Prahy 5.

Bakalářská práce. Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou, Univerzita karlova v Praze – Filozofická fakulta. Praha 2009. 74 str., 2 mapy, 65 obr., 93 tab.

Předmětem bakalářské práce Kataríny Petriščákové je zpracování dvou, nedaleko od sebe vzdálených únětických pohřebišť prozkoumaných v sedmdesátých a osmdesátých letech minulého století pracovníky Muzea hl. města Prahy při výstavbě bytových komplexů na území městské části Praha 13 (tzv. „jihozápadní město“).

V prvním případě jde o lokalitu označovanou jako „Jinonice“, v druhém o lokalitu „Stodůlky“, která se rozkládá na katastru obcí Stodůlky a Jinonice („Nové Butovice“).

V obou případech šlo o výzkumy záchranné, provedené v průběhu stavebních prací, tedy v určité časové tísní, nadto ještě v terénu dotčeném zemními pracemi.

Na lokalitě „Jinonice“ bylo prozkoumáno celkem 29 hrobů ze staršího období kultury únětické a na lokalitě „Stodůlky“ 25 hrobů z mladšího období kultury únětické. Vzhledem k středně velkému ^{rozsaahu} těchto pohřebišť si autorka vybrala k vzájemnému porovnání pohřebišť v Dolních Počernicích a pohřebišť v Polepech u Kolína.

Práce je rozdělena do dvanácti kapitol (včetně úvodu a závěru). V 2. až 4. kapitole (str.10 – 21) jsou obě naleziště blíže lokalizována, probrány přírodní podmínky a vývoj osídlení s přehledem dosavadního archeologického bádání. Tyto kapitoly jsou zpracovány obvyklým způsobem.

Obsah 5. kapitoly naznačuje její název „Metodika a cíle práce“ (str. 22 – 25). Zde nás kandidátka blíže seznamuje s obtížemi, se kterými se setkala (neúplná dokumentace, absence fotodokumentace) a zdůvodňuje, proč si ke srovnání vybrala nálezy z Dolních Počernic a Polep. Vzájemné vztahy hrobů a jejich prostorové uspořádání nebylo možné do práce pojmut, neboť vyhotovení celkového plánu si ještě vyžádá určitou dobu. Při zpracování materiálu kandidátka využívá „faktovou databázu Microsoft Office Access.“

6. kapitola („Únětická kultura v Čechách“, str. 26 – 36) rekapituluje dosavadní poznatky o vzniku kultury únětické, její periodizaci a chronologii. Ze zpracování této kapitoly vysvítá, že autorka je s problematikou starší doby bronzové u nás dobře seznámena a přihlíží jak k naší, tak i zahraniční literatuře. Malé nedopatření se vloudilo na str. 27 : pohřebiště v Liběšovicích je v sz. Čechách, nikoliv ve středních.

Sedmá kapitola s názvem „Popis nálezů a hrobů“ (str. 34 – 42) obsahuje slovní výklad jednotlivých položek uvedených v databázi Microsoft Office Access. Domnívám, že by bývalo neškodilo připojit k textu přehlednou tabulku o nálezech a nálezových situacích obou pohřebišť – jistě by to umožnilo lepší a rychlejší orientaci.

Obsahem 8. kapitoly je podrobný rozbor archeologického inventáře z obou pohřebišť (str. 43 – 55) s přihlédnutím k nálezům z jiných lokalit. Postupně probírá a analyzuje nálezy nejdříve z pohřebiště v Jinonicích a pak ze Stodůlek a všímá si nejenom předmětů samotných, ale i jejich uložení v hrobech.

Zaslouženou pozornost věnuje autorka pohřebnímu ritu na obou pohřebištích (kapitola 9, str. 56 - 61) a dosažené výsledky porovnává s poznatky z pohřebišť v Dolních Počernicích (v případě pohřebiště v Jinonicích) a s poznatky z pohřebiště v Polepech (v případě pohřebiště ve Stodůlkách).

10. kapitola (str. 62) je věnována výsledkům antropologického rozboru.

„Zhodnotenie špecifickosti pohrebného prejavu na pohrebiskách“ (kap. 11., str. 63 – 68) je rozděleno do dvou částí. V první se pojednává o pohřebišti v Jinonicích, v druhé o pohřebišti ve Stodůlkách.

Na základě podrobného rozboru nálezů z jinonického pohřebiště dochází autorka k závěru, že se na pohřebišti „pochovávalo v protoúnětické kultúre a čiastočne i v staroúnětickej kultúre“ (str.63).

Z tohoto pohřebiště stojí za zmínku inventář hrobu č.30, který obsahoval torza 2 nádob ze staršího období únětické kultury, silicitové šipky a bronzovou (?) dýku se třemi třemi nýty, tedy předmět, který je obvyklý až v mladším období kultury únětické. Z hrobu č. 69 pochází kamenný trojúhelníkovitý závěsek, který dosud nemá obdobu.

Druhé pohřebiště, stodůlecké, představuje další typické mladoúnětické pohřebiště, které lze přiřadit k pohřebišťům již dříve známým (např. Únětice, Kamýk, Číčovice a pod). Na tomto místě bych upozornil na určitou nepřesnost v textu (např. str. 59): kapitola 9.2. věnovaná stodůleckému pohřebišti je nadepsaná jako „Stodůlky“, vzápětí však čteme „Na pohrebisku v Nových Butoviciach ...“. Dle mého soudu je třeba užívat buď označení Stodůlky nebo Nové Butovice (tak jsou také označeny obrázky 46 až 65 a tabulky 37 až 93).

Do jisté míry se to také týká pohřebiště v Jinonicích (obrázky 1 až 45 a tabulky 1 až 36 jsou označeny jako „Zahradnictví“).

Dvanáctá kapitola představuje shrnutí celé práce (12. Závěr, str. 69). Kandidátka dochází k závěru, že „hmotný projev populace starší doby bronzové z pražského mikroregionu se obecně neliší od ostatních oblastí, které byly osídleny únětickou kulturou“. Věří, že bude možné po zpracování plánů podrobněji rozebrat vzájemné vztahy jednotlivých hrobů na pohřebišti, jejich případné skupinové uspořádání, případně zachytit chronologickou posloupnost.

Závěr.

V dobře strukturované bakalářské práci Katarína Petriščáková přináší základní zpracování dvou únětických pohřebišť z jihozápadní části Prahy. Prokázala, že je obeznámena s problematikou starší doby bronzové v Čechách a že se orientuje v odborné literární produkci.

Podle mého soudu předložená práce splňuje nároky kladené na bakalářskou práci a doporučuji ji k obhajobě.

PhDr. Václav Moucha, CSc

V Praze, dne 12.6. 2009.